

zákona ze dne 25. listopadu 1920, čís. 625 sb. z. a n., nelze vkládati, že se chtěl vztahovati i na státní zaměstnance smluvní, a to proto, že tito měli možnost při vyjednávání smlouvy k drahotným poměrům přihlížeti a smlouvou samou přiměřené platy si vymíniti, což zvláště platí i o žalobci, jenž vstoupil v smluvní poměr v říjnu 1919, kdy drahota již řádila, pokud se týče mohli pravidelně užiti práva výpovědi, zdály-li se jim platy jich nedostatečné, a mohli se jinde lépe zaopatřiti, kdežto státní zaměstnanci ustanovení mimosmluvně takové možnosti neměli, a právě to bylo důvodem zákona, jenž jim nouzovou výpomoc přiznal. V ostatním, pokud se týče resoluce poslance Kříže, odkazuje se na důvody odvolacího soudu, jenž už vysvětlil, že i ony dokazují, že zákon nechtěl se vztahovati na zaměstnance smluvní.

Čís. 4179.

Vykonavatel poslední vůle nemá vlivu na zjištění pozůstalostního jmění v pozůstalostním řízení (inventurou). Ani odkazovníku nepřisluší v zásadě účast při zřízení inventáře.

Vykonavatel poslední vůle nemůže učiniti návrh na oddělení pozůstalosti dle §u 812 obč. zák.

Ku oddělení pozůstalosti ve smyslu §u 812 obč. zák. nestačí, že dědici jsou největšími dlužníky pozůstalosti a že spravují pozůstalost neobeřetně.

Okolnost, že pozůstalostní jmění nevystačí ku krytí všech odkazů, není na závadu, by pozůstalost nebyla odevzdána dědicům.

Potvrzení ohledně knihovního převodu odkázané nemovitosti (§ 178 nesp. řiz.) lze vydati teprve po odevzdání pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 24. září 1924, R II 278/24.)

Do usnesení pozůstalostního soudu, jímž byl přijat k soudu opravený inventář a jímž zamítnut byl návrh odkazovnice a vykonatele poslední vůle, by bylo povoleno oddělení jmění a pozůstalost byla dle §u 726 obč. zák. odevzdána poměrně odkazovníkům, nebo byla jim odevzdána právem věřitelským ve smyslu §u 73 nesp. řiz., jakož i další návrhy těchž, stěžoval si vykonavatel poslední vůle i odkazovnice. Rekursní soud stížnostem nevyhověl. Důvody: Rozhodnutí o přijetí inventáře k soudu jest jak pro vykonatele poslední vůle, tak i pro odkazovnici bez právního významu a nemohou se proto jím cítiti stíženými. Pokud se týče vykonatele poslední vůle, jest jeho právní postavení vymezeno §em 816 obč. zák. Dle něho má jako zmocněnec zůstavitelova nařízení sám vykonati nebo liknavého dědice k jich výkonu poháněti. Již tento výraz poukazuje k tomu, že se tak může v případě odporu dědiců státi jediné sporem. Následkem toho nelze vykonateli přiznati další oprávnění, zejména nelze mu přiznati postavení, rovnající se onomu dědických účastníků. Proto nemůže mít vlivu na zjištění pozůstalostního jmění v pozůstalostním řízení, jež se děje inventurou. Náзору tomuto neodporuje ustanovení §u 95 nesp. řiz., které předpisuje, že vykonatel poslední vůle má býti k inventuře předvolán. Tím se mu zajišťuje jen postavení účastníka řízení a to za tím účelem,

by mohl posouditi, zda pozůstalé jmění a dluhy byly správně zjištěny, poněvadž to pro posouzení, zda a pokud ustanovení poslední vůle jsou splněna, má proň význam. V případě, že by se dědici při spisování inventury dopustili něčeho, co se přičí výkonu zůstavitelovy vůle, jest na něm, by sporem přinutil je k splnění poslední vůle. Ani odkazovníku nelze takové postavení přiznati. Neboť odkazovník jest věřitelem pozůstalosti a může uplatňovati své právo pouze jako takový sporem, nebylo-li v řízení pozůstalostním docíleno dohody mezi ním a dědicem. V řízení pozůstalostním může hájiti své zájmy jen, pokud mu zákon výslovně taková oprávnění propůjčuje. Ohledně jeho účastenství při sepsání inventury však zákon neobsahuje, vyjmouc případ Šu 812 obč. zák., o který tu dosud nešlo, žádného ustanovení. Tomu nasvědčuje § 95 nesp. řiz., dle něhož jest k inventuře předvolati pouze dědice, aniž děje se tam zmínka o odkazovnicích. Tito zahrnuti jsou mezi věřitele, které však jest předvolati jen, když povoleno bylo oddělení pozůstalostního jmění od jmění dědicova.

Pokud jde o oddělení jmění, jest předně poukázati k tomu, že návrh ve smyslu Šu 812 obč. zák. mohla učiniti pouze odkazovnice, nikoliv též vykonavatel poslední vůle. Následkem toho nemůže tento v té příčině napadati tuto část usnesení. Odkazovnice odůvodňuje návrh dle Šu 812 obč. zák. tím, že hrozí jí nebezpečí značných škod z toho, že dědicové mají správu pozůstalosti. Tu jest v první řadě poukázati k tomu, že při rozhodnutí o onom návrhu jest bráti jen zřetel na škody, které by povstati mohly ze smísení pozůstalosti se jměním dědiců. Avšak důvody, jež pro to uvádí, nejsou s to, aby takové nebezpečí prokázaly. Okolnost, že dědici jsou největšími dlužníky pozůstalosti, sama o sobě jest nerozhodnou. Tomu, že proto nemají zájmu na brzkém ukončení pozůstalostního řízení a že je zúmyslně prodlužují, může odkazovnice čeliti tím, že vzhledem k tomu, že odkaz její jest již dávno splatný, může bez ohledu na ukončení pozůstalostního řízení sporem dědice přinutiti ku splnění odkazu. Pokud se týče odkázané jí nemovitosti, není pro ni toho nebezpečí již vzhledem k tomu, že dle poslední vůle má jí býti odevzdána hned po úmrtí zůstavitele, takže může toto právo sporem již uplatňovati. Že dědici snad nechtějí ji zkrátiti v míře úrokové, nemůže odůvodniti ono nebezpečí. Neboť také v této příčině může odkazovnice nastoupiti pořad práva. Že dědici při správě pozůstalosti nepočínají si s patřičnou obezřetností, není důvodem ve smyslu Šu 812 obč. zák. Neboť to nemá příčinu ve smísení obou podstat. Zákon má na mysli pouze nebezpečí, hrozící z toho, že dědicové, smísivše pozůstalostní jmění se svým, mohli by ho použiti ku krytí vlastních závazků a tím odkazovníku odejmouti možnost, na nich se se svými nároky hojiti. To mohlo by se státi zejména, kdyby majetkový stav dědiců byl špatným. Okolnosti této však odkazovnice ani v návrhu, ani ve stížnosti netvrdí. Totéž platí i o tom, že dědici žádají náhradu útrat zastupování a odměnu, poněvadž proti těmto nárokům jest odkazovnice chráněna pořadem práva. Odkazovnice spatřuje nutnost oddělení a ustanovení opatrovníka v tom, by se opatrovník postaral o to, by zůstavitelova pohledávka proti firmě E. byla u některé banky složena a aby na ní vymohl žalobou zadržený peněz s úroky. K tomu však není třeba, by byl zřízen

opatrovník, nýbrž odkazovnice sama, jak již bylo řečeno, může splnění svých odkazů na dědicích vymáhati sporem. Poněvadž může tak učiniti bez ohledu na stav pozůstalostního řízení, nemá pro ni významu vyměření dávky z majetku a zjištění dluhů pozůstalostních, to tím méně, když dle poslední vůle veškeré odkazy mají býti prosty poplatků a útrat. Nesprávným jest konečně názor stěžovatelů, že soudce mohl tu užiti obdoby Šu 726 obč. zák. Neboť ustanovení to jest výjimečné a nemůže již proto na jiné případy, než které jsou v něm výslovně uvedeny, býti rozšiřováno. Oba bratři zůstavitelovi byli v poslední vůli povoláni za dědice a také se k pozůstalosti přihlásili. Již tím odpadá podmínka pro použití Šu 726 obč. zák. Právem nevyhověl první soudce návrhu stěžovatelů, aby pozůstalost byla jure crediti přikázána odkazovníkům. Neboť dle Šu 73 nesp. říz. jest to přípustno jen při nepatrných pozůstalostech, u nichž jen nejnutnější dluhy pozůstalostní pravděpodobně budou uhrazeny. Podmínek těchto zde není a nemůže ustanovení toho jako vyjimečného býti obdobně použito. Ani návrhu stěžovatelů, by pozůstalostní soud nařídil firmě E., by předložila výpis z knih, a aby prokázala, že cenné papíry uložila u banky, nelze vyhověti, poněvadž pozůstalostní soud nemůže v mimosporném řízení vydati takové nařízení osobě třetí, na řízení nesúčastněné. Okolnost, že pozůstalostní jmění nevystačí ku krytí všech odkazů, nikterak nevádí odevzdání pozůstalosti dědicům. Neboť odevzdací listinou dle Šu 174 nesp. říz. odevzdává se pozůstalost dědicům, kteří své dědické právo řádně vykážali a požadavky Šu 149 nesp. říz. splnili, naje i povinnosti, jím zůstavitelem uložené. Z toho plyne, že povinnosti tyto mají býti splněny před odevzdáním a že splnění jejich není nikterak vázáno pozůstalostním řízením. Odkazovník jako věřitel může bez ohledu na stav projednání svého nároku se domáhati buď na pozůstalosti, buď na dědicích. Proto správně první soudce veškeré návrhy stěžovatelů, které se dotýkaly těchto otázek, odmítl. To zejména platí ohledně vypočtení srážek odkazů. Poněvadž odkazovnice a vykonavatel poslední vůle nemají postavení dědiců, neměl pozůstalostní soud příčiny zabývati se návrhem odevzdací listiny, od nich předloženým. Potvrzení ohledně knihovního převodu odkázané nemovitosti nebylo lze dle Šu 178 nesp. říz. vydati, poněvadž tento § předpokládá, že pozůstalost byla již odevzdána. V té příčině však z odkladu ve vydání odevzdací listiny nemůže se odkazovnici státi újma, poněvadž dědici bez účasti pozůstalostního soudu nemohou s nemovitostí touto nakládati.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Návrhy stěžovatelů byly nižšími soudy souhlasně zamítnuty. Tato souhlasná usnesení mohla by dle Šu 16 patentu o mimosporném řízení býti změněna nebo zrušena pouze tehdy, kdyby obsahovala zřejmé nezákonnosti, zmatečnosti anebo rozpory se spisy. Zmatečnosti nebo rozporu se spisy zde není, a stěžovatelé těchto důvodů ani neuplatňují a omezují se na výtku zřejmé nezákonnosti, než neprávem. Vývody rekursního soudu, zejména o právním postavení vykonavatele závěti a

o oddělení pozůstalostního jmění od jmění dědicova, dále o tom, že nelze odevzdati pozůstalost odkazovníkům přes to, že pozůstalostní jmění po případě nestačí ku krytí všech odkazu, dále, že v pozůstalostním řízení nemá významu návrh odevzdací listiny předložený stěžovateli, a že potvrzení o knihovním převodu odkázané nemovitosti předpokládá, že pozůstalost byla již odevzdána, souhlasí s právními zásadami v §§ 726, 812 a 816 obč. zák. a § 2, čís. 1 a 7, 73, 95, 149, 174 a 178 patentu o mimosporném řízení. Neprávem poukazují stěžovatelé na ustanovení Šu 690 obč. zák., že dědic, je-li celá pozůstalost vyčerpána odkazy, má pouze nárok na náhradu výdajů, učiněných ve prospěch pozůstalosti, a na odměnu za svou námahu. Stěžovatelé přehlíží, že dědic zůstane přes to dědicem ve smyslu § 532 a násl. obč. zák. a nepozbývá nároku na formální odevzdání pozůstalosti ve smyslu §§ 797 a 819 obč. zák. a §§ 174 a násl. patentu o mimosporném řízení. Okolnost, že zůstavitel ponechal ve své závěti odkazovnici Heleně B-ové volbu banky, u které má býti uložen odkaz, nepadá na váhu, neboť pro rozhodnutí o návrhu na oddělení pozůstalostního jmění od jmění dědicova jsou směrodatny předpisy Šu 812 obč. zák. a nikoliv obsah závěti. Jinak poukazují se stěžovatelé na správné důvody napadeného usnesení, jež odpovídají skutkovému a právnímu stavu věci a nebyly nikterak vyvráceny vývody mimořádného dovolacího rekursu.

Čís. 4180.

Nebylo-li v rozepři řádně pokračováno (§ 1497 obč. zák.), najmě ponecháno-li řízení po drahnou dobu v klidu, jest k věci hleděti tak, jako kdyby žaloba nebyla bývala vůbec podána.

(Rozh. ze dne 24. září 1924, Rv II 342/24.)

Žalobce domáhal se na eráru náhrady škody pro poškození zboží za dopravy. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl v důvodech: Nenastalo-li poškození ani úmyslně, ani hrubou nedbalostí — žalobkyně ani netvrdí, že tomu tak bylo, — platí dle Šu 98/1 žel. dopr. ř. ustanovení, že nároky ze ztráty a poškození zboží promlčují se v jednom roce, při čemž podáním reklamace se promlčení staví (§ 98 (2) žel. dopr. ř.), a dle Šu 98 žel. dopr. ř. a § 1497 obč. zák. přerušuje se promlčení podáním žaloby, ač-li se ve sporu řádně pokračuje. Námitce promlčení, uplatněné žalovaným erárem, nelze upřít oprávněnosti. Zboží bylo dodáno žalobkyni dne 3. února 1920, žalobkyně podala reklamaci dne 8. února 1920 o náhradu škody, která byla zamítnuta rozhodnutím ředitelství státních drah ze dne 23. dubna 1921. Jednoroční promlčecí lhůta počala běžeti dnem 4. února 1920 a běžela do 8. února 1920, kdy reklamace byla podána. Po té bylo promlčení zastaveno až do 23. dubna 1921, kdy počalo dále běžeti. Až do podání žaloby dne 14. srpna 1921, jímž bylo promlčení dle Šu 1497 obč. zák. přerušeno, uplynuly 4 + 112, celkem 116 dnů. Ač v řízení bylo na to řádně pokračováno až do 30. ledna 1923, nastal potom od tohoto dne klid řízení až